

Державними науковими установами «Книжкова палата України імені Івана Федорова» та «Енциклопедичне видавництво» за бюджетною програмою 3802020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері засобів масової інформації, книговидавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності» у 2024 році виконуватимуться прикладні наукові дослідження за такими темами.

Книжковою палатою України заплановано до виконання наукові дослідження за двома темами.

Тема 1: Розроблення і комплексний аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2023-2024 рр. та формування електронних довідково-інформаційних ресурсів.

Метою наукової роботи за темою 1 є забезпечення галузі і суспільства адміністративними даними випуску видавничої продукції, що характеризують явища й процеси, які відбуваються у видавничій та інформаційній сферах, електронними довідково-інформаційними ресурсами шляхом розроблення баз даних, інших електронних інформаційних ресурсів з питань книговидання та друкованих медіа.

Доцільність, ефективність, відповідність сьогоденню та перспективам розвитку видавничої галузі.

З метою дослідження сучасного стану, основних напрямів і перспектив розвитку вітчизняної видавничої справи, Книжкова палата України систематично проводить статистичний облік видань, випущених в Україні, забезпечує галузь і суспільство адміністративними даними, що характеризують стан та тенденції розвитку книжкової справи й медіа в Україні. Особливістю дослідження 2024 р. буде порівняльний аналіз довоєнного і поточного станів видавничої галузі.

Проведення моніторингу матеріалів друкованих та електронних медіа, а також питань книговидання в Україні у порівнянні з провідними країнами світу, розроблення аналітичних оглядів з питань євроатлантичної інтеграції України сприяє виробленню оцінок та надання рекомендацій відповідним державним органам влади щодо формування іміджу України та гарантування безпеки держави в інформаційній сфері.

Книжкова палата виконує функції національних центрів ISBN, ISMN та ISSN в Україні, забезпечуючи обслуговування користувачів даних систем, а саме: надання видавцям ідентифікаторів у системах ISBN/ISMN та ISSN і Міжнародних стандартних номерів книг, нотних та серіальних видань; контроль за правильністю функціонування систем; надання консультацій; ведення електронних реєстрів ідентифікаторів ISBN, ISMN та ISSN; розроблення нормативно-інструктивних документів; накопичення і опрацювання статистичних даних, пов'язаних з функціонуванням систем, та щорічне інформування про них Міжнародних агентств ISBN, ISMN та ISSN.

Тема 2: Розроблення баз даних поточної державної бібліографії України 2023—2024 рр. та ретроспективного фонду 1920-х — 1960-х рр.

Метою наукової роботи за темою 2 є забезпечення суспільства повною, систематизованою за усіма галузями науки бібліографічною інформацією про всі види видань 2023—2024 рр., випущених суб'єктами видавничої справи України; аналітичною інформацією про розвиток наукових досліджень в Україні; уведення у науковий обіг відомостей про склад і вміст ретроспективного фонду Державного архіву друку.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 26B2648ADD3032E1040000023B11E009FC9AA00

Підписувач Наливайко Олег Ігорович

Дійсний з 24.10.2022 18:51:49 по 24.10.2024 18:51:49

Держкомтелерадіо

76 від 13.12.2023

Доцільність, ефективність, відповідність сьогоденню та перспективам розвитку видавничої галузі.

Здійснення ретроспективних бібліографічних досліджень фонду Державного архіву друку надає змогу введення у науковий обіг документів цього унікального фонду, а також забезпечення його функціонування як наукового об'єкта, що становить національне надбання. Книгознавчі наукові дослідження ретроспективного фонду дозволяють увести в науковий обіг раніше не відомі літературно-художні, літературознавчі, фольклорні, публіцистичні, музеєзнавчі видання, які відсутні у фондах найбільших книгозбірень країни, нові імена українських авторів, що публікувалися у 20-х рр. минулого століття, розкрити їхні псевдоніми.

Унікальний напрям досліджень, які здійснює виключно Книжкова палата України — історико-фондознавчі дослідження фонду Державного архіву друку, що уможливають розкриття для суспільства змісту публікацій у книжкових виданнях, періодиці, аркушевих, образотворчих виданнях тощо, виявляють тематичні та змістовні пріоритети публікацій у різні історичні періоди життя українського суспільства, зокрема у 1940-х рр. — напередодні та на початку Другої світової війни, провести історичні паралелі з війною Росії проти України, що розпочалася у 2014 р.

Розвиток комп'ютерних технологій та мережі Інтернет вимагає нарощування не лише електронних бібліографічних, але й повнотекстових електронних ресурсів, наповнення цією інформацією національного сегменту мережі Інтернет, що є надзвичайно важливим для України. З цією метою Книжкова палата України здійснює підготовку до оцифрування фонду газет — актуалізує довідково-пошуковий апарат (бази даних) до газетного фонду, доповнюючи їх інформацією, яка необхідна для подальшого оцифрування.

Підсумовуючи зазначене вище, зрозуміло, що такі різноманітні прикладні наукові дослідження у гуманітарній сфері, а саме у сфері засобів масової інформації, книговидавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності, може здійснити лише Книжкова палата України, яка має висококваліфікованих науковців і володіє унікальним, єдиним у світі, повним зібранням українського друку з 1917 р. і до сьогодні — фондом Державного архіву друку, внесеним до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання.

Прикладні наукові поточні та ретроспективні наукові дослідження Книжкової палати України відповідають бюджетній програмі, за якою вони фінансуватимуться, мають соціальний ефект, беззаперечно містять наукову новизну, повністю відповідають вимогам сьогодення та перспективам розвитку видавничої галузі.

Державною науковою установою «Енциклопедичне видавництво» на 2024 рік заплановано виконання наукового дослідження за темою: «Пошук шляхів вдосконалення мультимедійної версії «Великої української енциклопедії» в мережевому просторі». Розвиток національних електронних інформаційних ресурсів вимагає розв'язання завдань розробки та вдосконалення мультимедіа.

Мета наукової роботи: пошук максимально ефективних методів і засобів репрезентації енциклопедичного контенту, адекватних його цілям і змісту; випрацювання теоретико-методологічного інструментарію, вироблення науково-прикладних засад організації та вдосконалення мультимедійної форми «Великої української енциклопедії» e-ВУЕ як нової комунікаційної платформи в мережевому просторі.

Доцільність, ефективність, відповідність сьогоденню та перспективам розвитку видавничої галузі.

«Велика українська енциклопедія» – інноваційне україноцентричне енциклопедичне джерело інформації про Україну та світ. Особливість і унікальність проєкту «Велика українська енциклопедія» полягає у тому, що одночасно створюються дві версії енциклопедії – друкована (видано друком тт. 1–3 «Великої української

енциклопедії», підготовлено верстку чергового т. 4) і онлайн-енциклопедія (електронна), репрезентована у вигляді енциклопедичного порталу e-ВУЕ (<https://vue.gov.ua/>).

Концептуальною відмінністю онлайн-енциклопедії є широке функціональне застосування інтерактивних та мультимедійних технологій (анімація, аудіосюжети, відеосюжети, озвучення статей тощо), засобів інтернет-навігації, гіпертексту й інструментів пошуку тощо. «Велика українська енциклопедія» формує об'єктивний погляд на різноманітні питання історії, політики, економіки, мистецтва та культури, а також персоналії, що визначили цивілізаційний розвиток та європейський вектор поступу України. В умовах російсько-української війни енциклопедичні ресурси, особливо мультимедійні веб-портали (зокрема e-ВУЕ), разом із засобами масової інформації, стають важливими інструментами захисту інформаційного простору України, дієвим засобом соціального інжинірингу та іміджетворення Української держави, формування позитивного іміджу України та українства у національному і світовому інформаційному просторі, пропагування національної ідеї, поширення інформації про Україну та українців у локальному та глобальному вимірах. Інформаційний спротив експансії держави-агресора здійснюється шляхом об'єктивного інформування (а контент енциклопедій саме й забезпечує надання такої інформації) широкої аудиторії користувачів та протидії пропаганді агресора. Окрім того, «Велика українська енциклопедія» сприяє формуванню й поширенню мовленнєвої культури.

Енциклопедія у реаліях воєнної доби набуває нових функцій, а її створення вимагає переосмислення набутого досвіду енциклопедистики в царині розвитку й презентації контенту, критеріїв добору гасел, виробленні й фіксації комеморативних практик тощо. Віртуальне середовище дозволяє принципово змінити подання інформації. Через ці виклики перед колективом установи постає низка теоретичних і практичних завдань щодо пошуку шляхів вдосконалення онлайн-версії «Великої української енциклопедії» (e-ВУЕ) в мережевому просторі.

Дослідження в межах теми «Пошук шляхів вдосконалення мультимедійної версії «Великої української енциклопедії» в мережевому просторі» дозволять випрацювати відповідний теоретико-методологічний інструментарій та виробити науково-прикладні засади вдосконалення мультимедійної форми «Великої української енциклопедії» e-ВУЕ як нової комунікаційної платформи в мережевому просторі. Це завдання вбачається нагальним з огляду на необхідність поширення науково-достовірної інформації про Україну та українців у локальному і глобальному вимірах, пропагування національних інтересів, зміцнення інформаційного фронту в умовах російсько-української війни та гідної репрезентації здобутків, досягнень, культурної спадщини українства в інформаційному просторі.

Зазначену тематику наукових робіт ухвалено Рішенням Науково-технічної ради з питань видавничої справи при Держкомтелерадіо від 30.11.2023 року